

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	20 mei 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-2552	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	820A173D	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	24 december 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- kaart planlocatie - maatregelen aanvraag - aanvulling op de aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Sportlaan 67 te Driebergen-Rijsenburg

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 24 december 2019 van Laneco, namens de gemeente Utrechtse Heuvelrug, om ontheffing in het kader van artikel 3.8, eerste lid en via schakelbepaling artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de zandhagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen en opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm en de levendbarende hagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in van artikel 3.34, eerste lid van de wet voor zover dit betreft het uitzetten van de zandhagedis, hazelworm en de levendbarende hagedis, voor de periode van 1 april 2021 tot 1 april 2026.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op herontwikkeling van de locatie Sportlaan 67 te Driebergen-Rijsenburg. De werkzaamheden bestaan uit het bouwrijp maken van de locatie door het verwijderen van bestaande verharding, vegetatie en opslag, het aanbrengen van zand en het bouwen van woningen.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5 en 3.10 van de wet voor wat betreft de zandhagedis (*Lacerta agilis*), hazelworm (*Anguis fragilis*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) voor de periode van 1 april 2021 tot 1 april 2026.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 28 april 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De zandhagedis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet. De hazelworm en de levendbarende hagedis zijn beschermd ingevolge artikel 3.10 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingereep

Motivering

Binnen het plangebied zijn hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis waargenomen. Naar schatting zullen er maximaal 10 hazelwormen, 20-30 zandhagedissen en 15-25 levendbarende hagedissen in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied heeft een belangrijke functie als (optimaal) leefgebied, foerageergebied, voortplantingshabitat en overwinteringshabitat voor een zelfstandige populatie van deze soorten.

Door de werkzaamheden zal er algeheel leefgebied (9.575 m²) van de zandhagedis, hazelworm en levendbarende hagedis worden aangetast. Door de bebouwing zal niet voldoende ruimte overblijven voor een zelfstandige populatie op deze locatie. Om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten zoveel mogelijk te verminderen worden de volgende mitigerende en compenserende maatregelen genomen.

Voorafgaand aan het bouwrijp maken, in de minst kwetsbare periode van de drie reptielensoorten, na het voortplantingsseizoen en voor het winterslaapseizoen, wordt het bouwterrein afgeschermd met een reptielenraster (een in de grond ingegraven scherm). Dit wordt aan beide zijden vrij gemaaid in een strook van 20-30 cm. Bij toegangen wordt een reptielensluis aangelegd, waardoor dieren het terrein wel uit kunnen, maar er niet in kunnen. Na het plaatsen van het reptielenscherm worden ingegraven emmers geplaatst en tapijttegels in het terrein gelegd. Deze worden één keer per dag midden op de dag gecontroleerd, om dieren uit het gebied weg te vangen. Na een week vangen wordt de binnenzijde van het terrein geheel kaal gemaaid (handmatig), en wordt nogmaals een week weggevangen. Het maaien gebeurt handmatig met klein materieel en door één persoon. Tevens vindt het maaien plaats in het actieve seizoen van reptielen. Door de dekking te verwijderen zullen dieren gaan trekken naar geschikter leefgebied en komen daarmee in de emmers terecht, waardoor ze in het nieuw gerealiseerde leefgebied uitgezet kunnen worden. Dit is een handmatige actie, die tijdens het actieve seizoen van de dieren wordt uitgevoerd om het gebied ongeschikt te maken, zonder dieren te doden. De tapijt tegels blijven tijdens deze periode als kunstmatige dekking aanwezig. Na het wegvangen worden de emmers die voor het wegvangen zijn ingegraven verwijderd, maar de uitkruipheuvels en de reptielensluis bij de ingang blijven behouden, waardoor eventueel nog aanwezige dieren het plangebied uit kunnen en niet worden ingesloten. Het terrein wordt na deze periode kort gehouden door het regelmatig als gazon te maaien. Tegelijkertijd wordt herkolonisatie voorkomen doordat het gebied onbereikbaar blijft voor reptielen, door het laten staan van het reptielenscherm.

In samenwerking met Utrechts Landschap wordt een nieuw heideterrein gecreëerd van 125% de grootte van het de huidige geschikte delen op circa 1,3 kilometer afstand ten noordoosten van de ingreeplocatie. In het najaar van 2019 is de aanleg van dit gebied gestart, zodat het begin 2020 is gerealiseerd. Dit betekent een gebied van tenminste 11.969 m² groot als alternatief leefgebied. Voor de aangetroffen aantallen is dit een voldoende groot gebied en is hierdoor voldoende draagkracht aanwezig. Om het gebied zoveel mogelijk geschikt te maken voor reptielen worden elementen als takkenhopen aangebracht. Tevens wordt het gebied omringd door al bestaand bos (voor de heide-ontwikkeling is bos gekapt), waardoor functionerende bosranden al aanwezig zijn. Al ruim voor de start van de werkzaamheden zal er daarmee een nieuw geschikt leefgebied zonder bezetting door reptielen aanwezig zijn. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te beperken. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er zandhagedissen verstoord en gedood worden en dat leefgebied verloren gaat, dat hazelwormen en levendbarende hagedissen gedood worden en dat er leefgebied van deze soorten verloren gaat. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

Staat van instandhouding

De langjarige landelijke trend van de zandhagedis en de hazelworm vertoont een matige toename (ook de laatste 10 jaar). De levendbarende hagedis heeft in de Rode Lijst de status Gevoelig. De langjarige landelijke trend van de levendbarende hagedis vertoont een matige afname (laatste 10 jaar stabiel). De vrije val van deze eens zo algemene soort lijkt gestopt (bron, www.ravon.nl). Sinds het begin van het Meetnet Reptielen laat de soort een matig negatieve trend zien. In de provincie Utrecht is de soort redelijk stabiel zoals in de Kaapse Bossen, maar in andere gebieden gaat de soort achteruit of is reeds verdwenen.¹

De planlocatie is in de bossen van de Utrechtse Heuvelrug gelegen, de dieren die niet worden weggevangen kunnen hierdoor op eigen gelegenheid migreren naar een geschikt gebied. Op minder dan 500 meter afstand vanaf het plangebied liggen meerdere geschikte gebieden. Het is aannemelijk dat de populatie in het plangebied hieruit

¹ Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht. Stichting RAVON Utrecht. 2016

voortkomt. Langs de bosrand blijft voldoende ruimte over voor een satelliet populatie. Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en uitgaande van de effectiviteit van deze maatregelen, komt de staat van instandhouding van de zandhagedis, hazelworm en de levendbarende hagedis niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

Er is ontheffing aangevraagd op grond van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten wat betreft de zandhagedis. Voor wat betreft de hazelworm en de levendbarende hagedis is ontheffing aangevraagd op grond van het belang van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

Hiervoor is in de aanvraag de volgende onderbouwing aangeleverd:

"In de gemeente Utrechtse Heuvelrug heerst nog steeds krapte op de woningmarkt, zowel voor huur- als koopwoningen. Deze krapte wordt deels veroorzaakt door instroom vanuit de regio. Daarnaast is er in de gemeente een disbalans tussen het groeiend aantal huishoudens en het aanbod van woningen. Dit is terug te zien in lange wachttijden voor sociale huurwoningen, weinig aanbod van betaalbare woningen en een beperkt aanbod van één- en tweepersoonswoningen voor bijvoorbeeld starters en senioren. Volgens de prognoses groeit de gemeente tot 2040 met gemiddeld 140 huishoudens per jaar. Door voortgaande huishoudverdunding, o.a. als gevolg van vergrijzing, zijn er meer en voor de diverse doelgroepen geschikte woningen nodig om het aantal inwoners stabiel te houden of lichte groei op te vangen. Om in deze groeiende vraag naar woningen te kunnen voorzien heeft de gemeente in haar Woon visie 2018-2022 vastgelegd dat er gemiddeld 140 woningen per jaar worden gebouwd. Voor de gemeentelijke gronden die zijn opgenomen in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties, waaronder de bovengenoemde locatie aan de Sportlaan 67 te Driebergen (en voormalige gemeentewerven), heeft de gemeente in 2015 besluiten genomen over de stedenbouwkundige uitgangspunten en beoogde aantallen woningen per locatie. Buiten deze zogenaamde grex-locaties heeft de gemeente beperkt grond in eigendom om te kunnen inzetten voor potentiële woningbouw en is daarmee voor realisatie van de benodigde woningen afhankelijk van grondeigenaren en samenwerkingspartners als bijv. woningcorporaties. Hiernaast is op de locatie van de nieuwbouw een bodemverontreiniging aanwezig. Deze wil de gemeente saneren."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn om zwaarder te mogen wegen dan het beschermingsbelang dat volgt uit de verbodsbepalingen die dienen ter bescherming van de zandhagedis, hazelworm en de levendbarende hagedis.

Alternatievenafweging

De planlocatie maakt deel uit van de uitgifte van bouwenvelopen binnen de gemeente, waarbij de inzet is om binnen zo kort mogelijke termijn, met in achtneming van zorgvuldige toepassing van de benodigde mitigerende maatregelen, tot verkoop van de locatie over te gaan. Het is altijd het doel van de gemeente geweest deze locatie van onder andere de voormalige gemeentewerf te bebouwen. Een alternatieve locatie voor woningbouw in de vorm van Inbreiding binnen de Rode contour is niet zomaar voorhanden, daarom is geen sprake van een alternatief voor deze ingreep.

Voor de aangetroffen (beschermde) soorten worden mitigerende maatregelen getroffen door het aanbieden van alternatieve vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit alternatieve leefgebied wordt voor aanvang van het project gecreëerd, en moet beschikbaar zijn als leefgebied de start van het bouwrijp maken. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van aangevraagde soorten.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.5, eerste lid en artikel 3.10, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;

- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officiële bekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Laneco op 24 december 2019, namens Gemeente Utrechtse Heuvelrug en de aanvulling hierop van 28 april 2020, gelet op de artikelen 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Adres: Postbus 200

Postcode en woonplaats: 3940 AE Doorn

Ontheffing 820A173D voor het tijdvak van: 1 april 2021 tot 1 april 2026

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de zandhagedis; ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen en opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm en de levendbarende hagedis; ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in van artikel 3.34, eerste lid van de wet voor zover dit betreft het uitzetten van de zandhagedis (*Lacerta agilis*), hazelworm (*Anguis fragilis*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Sportlaan 67 te Driebergen-Rijsenburg (zie bijlage 1 bij dit besluit voor een kaart van de planlocatie).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen

van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 tot en met 14 en 16 geregistreerd.

9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde Activiteitenplan (zie bijlage 2 bij dit besluit) van 20 december 2019, alsmede de aanvulling op de aanvraag van 28 april 2020 (zie bijlage 2 en bijlage 3 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
10. Zandhagedissen die zonnend of rustend in het terrein worden aangetroffen, dienen met de hand of met een vangmiddel (net, stok met lasso) te worden gevangen en in een verzamelbak te worden geplaatst.
11. Op de bodem van de verzamelbak en vangemmers dient een laag gras en strooisel aangebracht te worden waarin de dieren kunnen wegkruipen.
12. De gevangen dieren dienen zo snel mogelijk te worden uitgezet, onder gunstige weersomstandigheden, in het uitzetgebied.
13. In het uitzetgebied dienen alle noodzakelijke elementen aanwezig te zijn om te kunnen functioneren als een voor de soorten geschikt leefgebied met voldoende dekking en beschutting. Hierbij kan ook gedacht worden aan het maken van open plekken (eiafzetlocaties) als deze nog niet aanwezig zijn.
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

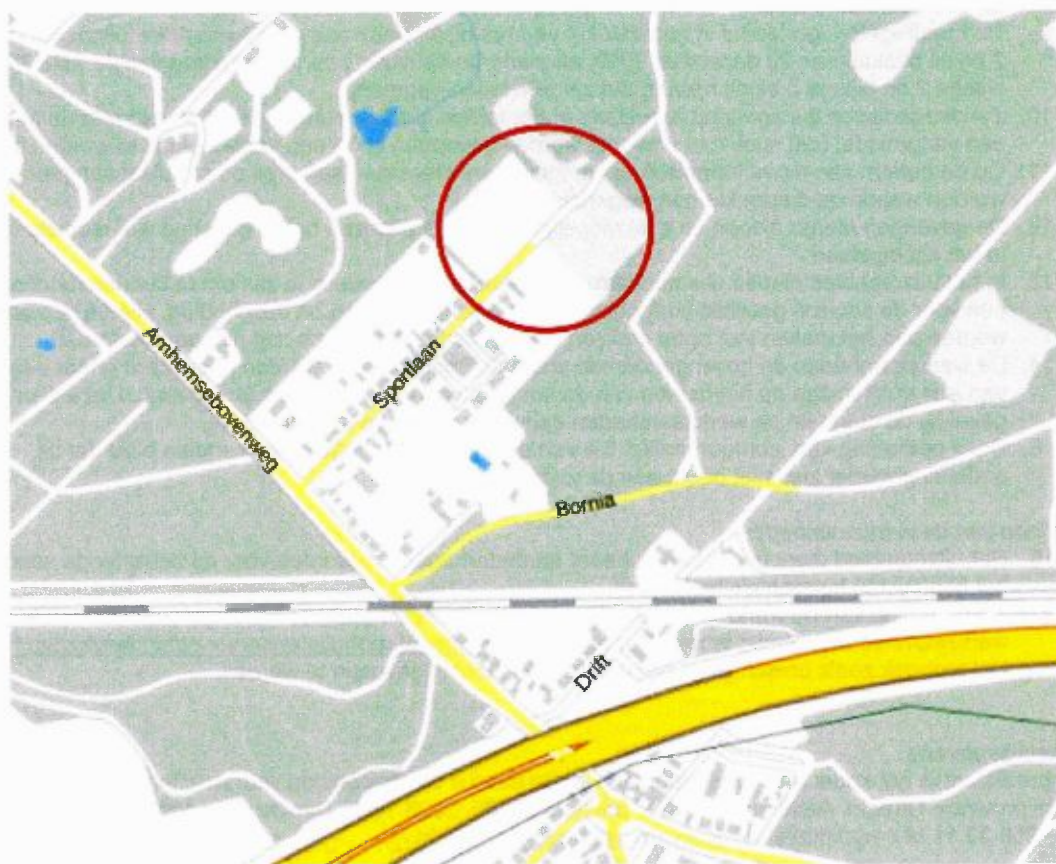
Na afloop van de werkzaamheden

16. Het uitzetgebied dient duurzaam beheerd en onderhouden te worden voor de betreffende soorten om het geschikt te houden als leefgebied.
17. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart planlocatie

Topografische kaart (PDOK vierer).

4 MAATREGELEN

In deze paragraaf worden de mitigerende maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Als aan de maatregelen en voorwaarden wordt voldaan, zijn vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen voor deze ingreep. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen.

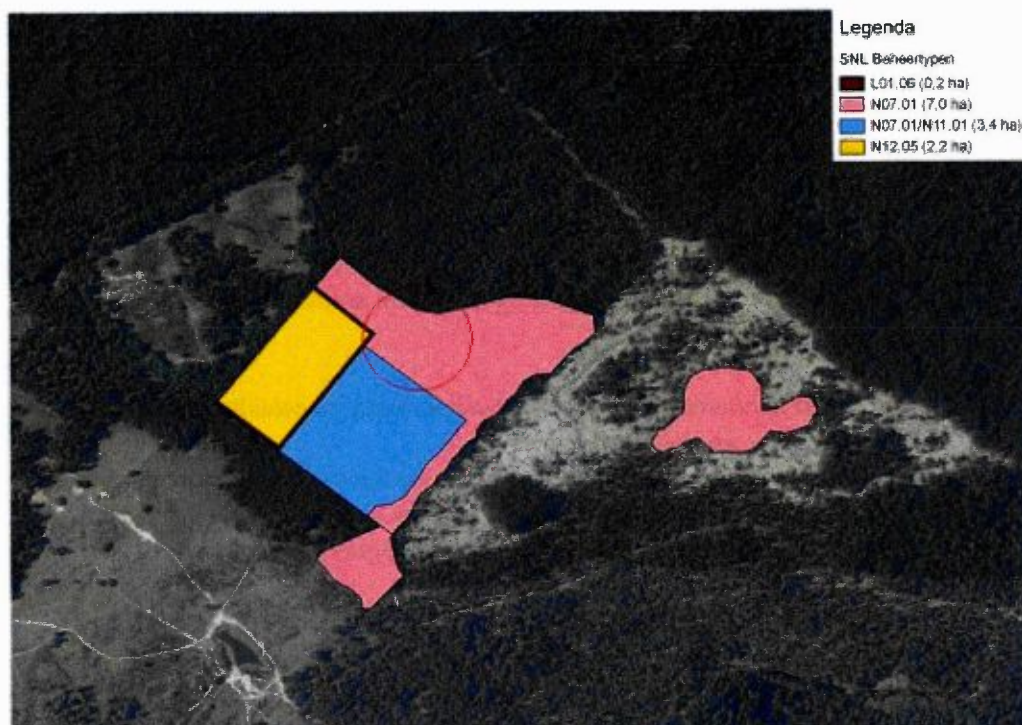
Algemeen

- Alle genoemde maatregelen moeten onder begeleiding van een ter zake kundig ecoloog worden uitgevoerd.
- De voorwaarden dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie dienen hiervan op de hoogte gesteld te worden.

Specifiek voor de reptielen

Omdat alle reptielensoorten op deze plek deels de zelfde biotoop-eisen hebben (er zijn niet meerdere biotopen in het plangebied aanwezig) wordt één set maatregelen voorgesteld die voor alle drie de soorten van toepassing zijn.

- 1) Geschikt maken van alternatief leefgebied. In samenwerking met Utrechts Landschap wordt een nieuw heideterrein gecreëerd van 125% de grootte van het de huidige geschikte delen. Dit betekent een gebied van ten minste 11.969 m² groot als alternatief leefgebied. Voor de aangetroffen aantallen is dit een voldoende groot gebied. Deze compensatie wordt ingevuld door het aanleggen van een heideterrein op circa 1,3 kilometer afstand ten noordoosten van de ingreeplocatie. In het najaar van 2019 start de aanleg van dit gebied, zodat het begin 2020 is gerealiseerd. Om het gebied direct geschikt te maken voor reptielen worden elementen als takkenhopen aangebracht. Al ruim voor de start van de werkzaamheden zal er daarmee een nieuw geschikt leefgebied zonder bezetting door reptielen aanwezig zijn. Het terrein wordt ontwikkeld en onderhouden door het Utrechts Landschap.

De geplande locatie van het alternatieve leefgebied ligt binnen de rode cirkel.

- 2) Voorafgaand aan het bouwrijp maken, in de minst kwetsbare periode van de drie reptielensoorten direct voor en direct na het voortplantingsseizoen van de reptielen, wordt het bouwterrein afgeschermd met een reptielenraster (een in de grond ingegraven scherm). Dit wordt aan beide zijden vrij gemaaid in een strook van 20-30 cm. Bij toegangen wordt een reptielensluis aangelegd, waardoor dieren het terrein wel uit kunnen, maar er niet in kunnen. Dit gebeurt begin mei, of begin september (zie ook de tabel op paragraaf 2.2).
- 3) Na het plaatsen van het reptielenscherm worden ingegraven emmers geplaatst en tapijttegels in het terrein gelegd. Deze worden 1 keer per dag midden op de dag gecontroleerd, om dieren uit het gebied weg te vangen.
- 4) Na 1 week vangen wordt de binnenzijde van het terrein geheel kaal gemaaid, en wordt nogmaals een week weggevangen. De tapijt tegels blijven tijdens deze periode als kunstmatige dekking aanwezig. Als gedurende 3 dagen met goed weer geen dieren meer worden gevangen wordt de locatie vrijgegeven. Dit zal naar verwachting half mei of begin/half september zijn (weersafhankelijk).
- 5) Na afronding van de wegvangactie wordt aan de binnenzijde van het raster met de bosmaaier gemaaid, zodat nog aanwezige dieren er wel uit kunnen, maar niet in kunnen.
- 6) Het terrein wordt na deze periode kort gehouden door het regelmatig als gazon te maaien. Het scherm moet intact blijven om nieuwe inloop van reptielen te voorkomen.

Bijlage 3 Aanvulling op de aanvraag

1. Er is geen ontheffing gevraagd van de verbodsbepaling 'verstoren' van de zandhagedis. Kunt u voorkomen dat deze soort verstoord wordt door de werkzaamheden? Indien dit niet voorkomen wordt dan kunt u hiervoor aanvullend ontheffing aanvragen in antwoord op deze e-mail.

Wij vragen graag aanvullend ontheffing aan voor het verstoren van zandhagedis (artikel 3.5).

2. Er is geen ontheffing gevraagd voor het uitzetten van soorten (artikel 3.34). Aangezien u in de tekst aangeeft dit wel te willen doen kunt u hiervoor aanvullend ontheffing aanvragen in antwoord op deze e-mail.

Wij vragen graag aanvullend ontheffing aan voor het uitzetten van soorten (artikel 3.34).

3. In het projectplan staat het volgende beschreven: "Door de bebouwing zal niet voldoende ruimte overblijven voor een zelfstandige populatie op deze locatie." Er staat echter bij de maatregelen het volgende aangegeven: "Bij toegangen wordt een reptielensluis aangelegd, waardoor dieren het terrein wel uit kunnen, maar er niet in kunnen."

Wat betekenen de werkzaamheden en het gebruik van de woningen voor de exemplaren die niet weggevangen worden? Worden hiervoor maatregelen getroffen?

De locatie is in de bossen van de Utrechtse Heuvelrug gelegen, de dieren die niet worden weggevangen kunnen hierdoor op eigen gelegenheid migreren naar een geschikt gebied. Op minder dan 500 meter afstand liggen vanaf het plangebied liggen meerdere geschikte gebieden. Het is onze verwachting dat de populatie in het plangebied hieruit voortkomt. Langs de bosrand blijft voldoende ruimte over voor een satelliet populatie. Na het wegvangen krijgt door de reptielensluis de rest van de populatie de mogelijkheid uit het plangebied te kunnen ontsnappen om doden van dieren in het kader van de zorgplicht zoveel mogelijk te voorkomen.

4. Wanneer zal het reptielenscherm geplaatst worden? Op welke manier wordt er hierbij rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de soorten?

Het reptielenscherm zal na het voortplantingsseizoen, en voor het winterslaapseizoen van reptielen worden geplaatst. Dit is in eind augustus/begin september. Het wegvangen gebeurt vervolgens ook in eind augustus/september, als de reptielen nog actief zijn. Op deze manier wordt het scherm geplaatst, en worden de dieren weg gevangen, in de minst kwetsbare perioden van de soorten.

5. Na een week wegvangen wordt het gebied aan de binnenzijde van het reptielenscherm kaal gemaaid. Is er hierbij geen kans dat er hierdoor nog aanwezige exemplaren van de soorten gedood worden? Ik wil u vragen de werking van deze maatregel nader te onderbouwen.

Dit maaien gebeurt handmatig met klein materieel en door één persoon. Tevens vindt het maaien plaats in het actieve seizoen van reptielen. Hierdoor hebben eventueel nog aanwezige reptielen de mogelijkheid om te vluchten.

6. De volgende maatregel wordt getroffen: "Na afronding van de wegvangactie wordt aan de binnenzijde van het raster met de bosmaaier gemaaid, zodat nog aanwezige dieren er wel uit kunnen, maar niet in kunnen." Ik wil u vragen de werking van deze maatregel uitgebreider te beschrijven. Het gebied wordt na het wegvangen ongeschikt gemaakt voor reptielen door met de bosmaaier te maaien. Dit is een handmatige actie, die tijdens het actieve seizoen van de dieren wordt uitgevoerd om het gebied ongeschikt te maken, zonder dieren te doden. Door de dekking te verwijderen zullen dieren gaan trekken naar geschikt leefgebied en komen daarmee in de emmers terecht, waardoor ze in het nieuw gerealiseerde leefgebied uitgezet kunnen worden.

Na het wegvangen worden de emmers die voor het wegvangen zijn ingegraven verwijderd, maar de uitkruipheuvels en de reptielensluis bij de ingang blijven behouden, waardoor eventueel nog aanwezige dieren het plangebied uit kunnen en niet worden ingesloten. Tegelijkertijd wordt herkolonisatie

voorkomen doordat het gebied onbereikbaar blijft voor reptielen, door het laten staan van het reptielenscherm.

7. In het projectplan zijn twee uitplaatsingslocaties beschreven. Ik wil u vragen deze locaties en de functionaliteit nader te beschrijven met onder andere antwoord op de volgende vragen:

a. Hoeveel exemplaren van de soorten zijn er naar schatting in het plangebied aanwezig? *Het maximaal aantal waargenomen individuen per veldbezoek bedraagt drie hazelwormen, zes zandhagedissen en vier levendbarende hagedissen. Hoewel de omvang van de totale populaties binnen het plangebied slechts een schatting is, is de verwachting dat het - naar schatting - om maximaal 10 hazelwormen, 20-30 zandhagedissen en 15-25 levendbarende hagedissen zal gaan.*

b. Welke exemplaren worden op welke locatie uitgezet? Wordt hierbij rekening gehouden met de draagkracht van het gebied?

Er is sprake van 1 grote uitzetlocatie. Doordat deze locatie 125% de grootte heeft van het verloren gaande leefgebied, en optimaal wordt ingericht voor reptielen, is hier voldoende draagkracht aanwezig.

c. Welke elementen van de gebieden zorgen ervoor dat die al geschikt en functioneel zijn voor de soorten?

Op het terrein wordt heide ontwikkeld. Om het gebied al eerder geschikt te maken voor reptielen worden elementen als takkenhopen aangelegd. Tevens wordt het gebied omringd door al bestaand bos (voor de heide-ontwikkeling is bos gekapt), waardoor functionerende bosranden al aanwezig zijn.